

Handläggare
Lena Gullmert
Kundvals- och finansieringsavdelningen

Diariumnummer
07UKF/0062

Konstnärlig gestaltning i centrala Gustavsberg

Förslag till beslut

Godkänna det av Tomas Saraceno omarbetade förslaget till konstnärlig gestaltning att placeras i parken vid Strandvik i Gustavsberg.

Beslutsnivå

Kultur- och fritidsnämnden.

Sammanfattning

Gustavsberg befinner sig i en spännande och expansiv utvecklingsfas. De centrala delarna kommer att förtätas och knytas samman av nya bostäder, promenadstråk, platser för upplevelser och aktiviteter och ett förbättrat trafiksystem kommer att växa fram. Totalt ska 2 300 bostäder byggas i centrala Gustavsberg.

Ambitionen är att skapa en helhet av ett uppdelat samhälle, öka känslan av gemenskap samt stärka ortens identitet. Att i denna omvandling av centralorten även kunna inkludera ett konstnärligt perspektiv ses som angeläget. Målet är att i de centrala delarna av Värmdö kommun skapa ett intressant och konstnärligt högtstående verk som på bästa sätt samspelar med den omgivande miljön.

I kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget har avsatts 1,2 mnkr för finansiering av konstverket. Därutöver bidrar Statens konstråd till finansieringen med 750 tkr.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden utsåg en samrådsgrupp med mandat att utifrån sin sakkunskap göra urval av konstnär och ta ställning till ett skissförslag. Gruppen har utgjorts av representanter från kultur- och fritidsnämnden, kulturenheten, Skönhetsrådet i Värmdö, Gustavsbergs konstförening, projektledaren för Gustavsbergsprojektet samt projektledare från Statens konstråd. Samrådsgruppen tog genom en analys fram en kravspecifikation avseende det konstnärliga gestaltungsuppdraget. Därefter har samrådsgruppen gått igenom ett stort urval av konstnärer och valt ut en konstnär som skulle kunna skapa ett verk som gör platsen intressant och spännande. Samrådsgruppen val av konstnär föll på Tomas Saraceno, född 1973 i Argentina, utbildad arkitekt och nu boende i Frankfurt och allt mer uppmärksammas på den internationella konstscenen. I sin konst undersöker han möjligheter för en bättre värld

och utvecklar poetiska och lekfulla förslag för mänskligt liv i balans med jorden. Hans verk kan ta form av alltifrån spindelväv och uppblåsbara konstruktioner till flygande trädgårdar, flytande broar och futuristiska bostäder. Förutom att vara vackra och omedelbart lockande undersöker Tomas Saraceno hur vetenskap och konst kan utveckla nya idéer för mer hållbara samhällen.

Tomas Saraceno inbjöds att inom ramen för befintlig budget inkomma med ett skissförslag. Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2011-12-06 att anta det skissförslag till konstnärlig gestaltning som 2011-01-16 presenterats av Tomas Saraceno.

Det förslag som godkändes av kultur- och fritidsnämnden utgår från de geometriska figurerna tetrakaidecahedron och dodecahedron och låter dessa forma en skulptur som genom sitt förhållande mellan spegel- och fönsterglas återspeglar omgivningen i ett kalejdoskopiskt mönster. På så sätt visar Saraceno på den oöverblickbara värld vi lever i och som gäckfullt undandrar sig förenklingar och snabba lösningar på komplexa problem.

Efter att flera alternativa placeringar diskuterats beslutade kultur- och fritidsnämnden 2013-03-12 att verket skall placeras i parken vid Villa Strandvik och i nära anslutning till den promenadväg som går längs vattnet.

En detaljpanelläggning av Strandviksområdet pågår med syfte att dels möjliggöra att fler bostadshus uppförs i anslutning till Villa Strandvik dels för att säkerställa allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Den befintliga strandpromenaden förbättras och förlängs ut mot Kalsongberget. Den gamla trädgården vid Villa Strandvik rustas upp och en tydlig avgränsning mellan privat och offentligt skapas genom parkens utformning och gestaltning.

Konstnären har efter det att den slutliga placeringen fastställts utvecklat och omarbetat den konstnärliga gestaltningen till att på ett tydligare sätt förhålla sig till den nya platsen och Strandviksområdet. Konstnären har valt att reducera antalet moduler i konstverket och istället kompletterat verket med nätkonstruktioner inuti ett par av modulerna. Att arbeta med nät i olika former är en del av Tomas Saracenos konstnärskap sedan många år. Kompositioner med nät har skapats som självständiga konstverk, men även i kombination med moduler. Så skedde till exempel vid installationen på taket till Metropolitan Museum of Modern Art i New York år 2012.

Skissförslaget har kvalitetssäkrats av Statens konstråd ur både teknisk och konstnärlig synvinkel. Statens konstråd bedömer att det nya förslaget på ett mycket intressant sätt tar fasta på centrala aspekter som ingår i Saracenos konstnärskap. De inre näten adderar ett starkt estetiskt värde till konstverket, en intrikat komposition inuti de matematiska figurerna tetrakaidecahedron och dodecahedron samtidigt som de tillför verket ytterligare lager av komplexitet och visuell verkan. Genom de spegelytor som finns i verket multipliceras moduler, nät och det omgivande landskapet på ett kalejdoskopiskt sätt vilket gör att verket smälter in i det omgivande landskapet samtidigt som det tillför poetiska aspekter till denna mycket natursköna plats.

Bedömning

Konstnären har lagt ner mycket tid till att anpassa verket till de dimensioner som finns i omgivningen och verket har nu en skala som känns optimal för platsen.

Genom att infoga nät i några av modulerna läggs ytterligare en dimension till skulpturen. På långt håll, från sjön eller från motsatta sidor av viken, är verket synligt och knyter på ett tydligt sätt an till de kluster av polyedrar som konstnären arbetar i under namnet Cloud-cities. På nära håll lockar näten inuti modulerna besökaren att upptäcka och fascinerar av spindelvävens strukturer, något som så ofta återkommer i Saracenos verk. Konstnären har också utvecklat en lösning på verket förankring i marken som är mer följdriktigt till konstverket än vad det tidigare betongfundamentet gjorde.

Omsorg om detaljerna och hög precision i utförandet ger skulpturen en stark närvaro och kommer genom sin placering bli en symbol för kulturens framträdande plats i det framväxande nya Gustavsberg. Konstverket beräknas kunna vara klart i augusti 2014.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga förändrade ekonomiska konsekvenser beträffande själva konstverket. Sannolikt blir kostnaderna för fundamentet lägre. Kostnaden för fundament kommer att belasta 2014 års investeringsbudget för idrotts-, fritids- och kulturanläggningar.

Konsekvenser för miljön

Beslutet innebär inga förändrade konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet innebär att kommunens medborgare och besökare får tillgång till ett högtstående konstverk på en central plats i kommunens tätort. Konstverket kommer även att bidra positivt till gestaltningen av det nya Gustavsberg.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kundvals- och finansieringsavdelningen i samråd med Statens konstråd, projektledaren för Gustavsbergsprojektet samt Värmdö kommuns skönhetsråd.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Omarbetat förslag till konstnärlig gestaltning.	Sändes separat
2	Utlåtande om Tomas Saracenos förslag till skulptur för Gustavsberg av Björn Springfeldt, fd ordf Skönhetsrådet i Värmdö kommun	Bilagges

Monica Fransson
Kundvals- och finansieringschef

Lena Gullmert
Kulturchef